№ 32 ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐԻ

1913
ՔԱՌԱՍՈՒՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐԻ № 32

Տարեկան գինը 10 բուբլի. կէս տարվանը և 7 ամսվանը 6 բուբլի.
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՕՊ.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.

Իր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція „Мшакъ"
Сергіевская ул., № 5.
Tiflis, Rédaction „Mschak"

Խմբագրատան տելեֆոն № 2—58.

ՄՇԱԿ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾԵՐՈՒՆԻ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10—20 կօպ.

Տպարանի տելեֆոն № 67.

Վաղը, կիրակի, փետրվարի 10-ին, պատարագից յետոյ, առաւ. ժամը 12 ին
ՕՐԴ. ԳՐՕՖԵՍՍՈՐ

ԳՐԻԳՈՐ ԽԱԼԱԹԵԱՆՑԻ

մահվան տարեդարձի առիթով Քամոյեան ս. Գէորգ եկեղեցում կը կայանայ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ, որի մասին Կարապետ Աբրամովիչ Խալաթեանցը իր ամուսնու հետ յայտնում է ազգականներին և ծանօթներին։
109. 2—2

Սօֆիա Ալէքսանդրեան Տէր-Յակոբեանցը իր աղջիկների և փեսաների՝ Մարգարեանների և Շեխեանների հետ միասին խորին վշտով յայտնում է ազգականներին և ծանօթներին իր ամուսնու՝

ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆՑԻ

մահը։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր, կիրակի, ամսոյս 10 ին, առաւօտեան ժամը 10-ին հանգուցեալի բնակարանից (Շեկօվնիկովսկայա փ. № 6)։ Դէպի Նորաշէնի եկեղեցին։ Թաղումը Խօջիվանքի գերեզմանատունը։
106. 2—2

Սօֆիա Կարապետեան Ղազազեանը իր որդկերանցով յայտնում է իր խորին շնորհակալութիւնը այն բոլոր բարեգործական և մանաւոր հաստատութիւններին, բարեկամներին և ծանօթներին, որոնք թէ գրաւոր և թէ բանաւոր յայտնեցին իրանց ցաւակցութիւնը հանգուցեալ ամուսնու և հօր՝

Բժիշկ ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ՂԱԶԱԶԵԱՆԻ

մահվան առիթով և կամ իրանց ներկայութեամբ պատուեցին նրա յիշատակը։
114. 1—1

ԱՐՏԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹԱՏՐՕՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11-ԻՆ

Բեռնեֆիս տիկին Օ. Մայսուրեանի
ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԸ
կը ներկայացնէ առաջին անգամ հայ բեմի վրա

ՈՍԿԷ ՎԱՆԴԱԿ

Գիւղը 4 գործ. 5 պատկ. Օսարօմակիի, թարգմ. Լ. Ղորղանեանի։
Մասնակցում են. տ. տ. Արուսեակ, Գուլազեան, Մայսուրեան, պ. պ. Աբէլեան, Ալիխանեան, Բերոյեան, Լաքա, Մամիկոնեան, Մանուէլեան, Յարութիւնեան և ուրիշներ։
Սկիզբը երեկոյեան ժամը 8-ին։
Տեղերի գները բենեֆիսային են։
Բեժիսեօր՝ Ա. ԱՐՄԷՆԵԱՆ
107. 2—2

Ուրբաթ, փետրվարի 15-ին ✦ ԱՐՔՈՒՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՕՆՈՒՄ
Ի նպաստ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳԱՅՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԻ

ՏՕՍԿԱ

օպերան, մասնակցութեամբ ԱԼԷՔՍԵԿՕՅԻ, ԼԱԶԱՐԷՎԻ և ՎՐՕՆՍԿԻԻ։
ՎԵՐՋՈՒՄ ՏԵՂԻ ԿՈՒՆԵՆԱՑ ԲԱԼԻՏ
Տոմսակները վաղօրօք կարելի է ստանալ Ծատուրեանի լամպային դէպոյում (Դվորցովայա 3)։
(ու.) առ. 115. 2—1

ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ
ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՀԻՃՈՒՄ
Կիրակի, փետրվարի 10-ի երեկոյեան դասախօսելու է ԼԷՕՆ

Հայերն ու քիւրդերը եւ նրանց յարաբերութիւնները

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅԵԱՑՔ)

Դահլիճը բաց կը լինի երեկոյեան ժամը 7-ից։ Ճիշդ ժամը 8-ին կը սկսվի դասախօսութիւնը։
Ոչ անդամների համար մուտքը 40 կօպ., ուսուցիչների և տիկնանց համար 25 կօպ.։
առ. (կ.) 111. 2—2

ԹԻՖԼԻՍԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ ԿՕՄԻՏԷՏԸ

սրանով յայտարարում է, որ, Բանկի կանոնադրութեան § 5-ի համաձայն, Բանկի բացման համար ակցիաների արժէքի առաջին կէս-վճարը լրացնելու համար

40% ՎՃԱՐԸ, ՈՐ ԿԱԶՄՈՒՄ Է 100 ՐՈՒԲԼԻ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱԿՑԻԱՑԻՆ,

պարոնայք բաժնետէրերին աւելի մեծ յարմարութիւն տալու համար, ԴՐԱՄԸ ԿԸՆԴՈՒՆՎԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ ԿՕՄԻՏԷՏԻ ԴԻՒԱՆԱՏԱՆԸ, Բէբուտովսկայա փողոցի վրա Թիֆլիսի Վաճառականական Ընկ. շինութեան մէջ, № 50, որից յետոյ կը մտցվի Պետական Բանկի Թիֆլիսի Գրասենեակը,

ՆԵՐԿԱՅ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11-ԻՑ ՄԻՆՉԵՒ 20-Ը ՆՈՅՆ ԱՄՍԻ։

Յիշեալ 40%-ը Պետական Բանկի Գրասենեակը մուծելիս անհրաժեշտ է ներկայացնել նաև 10% վճարի համար տրված անդորրագիրը, համապատասխան մակագրութիւնների համար, նախքան ժամանակաւոր վկայականի տրվումը։

Օտար քաղաքների բաժնետէրերը յիշեալ վճարումը պիտի կատարեն անմիջական կերպով, փոխադրելով դրամը Պետական Բանկի Թիֆլիսի Գրասենեակը՝ Կազմակերպիչ Կոմիտէի № 30079 ընթացիկ հաշուին անցկացնելու, կամ թէ ուղարկել Կոմիտէի նախագահ ԱՐՇԱԿ Ն. ՄԻԼԷԱՆԻ անունով, ըստ որում 10% վճարի համար տրված ժամանակաւոր անդորրագրերը պէտք է միաժամանակ ուղարկել Կազմակերպիչ Կոմիտէին մակագրելու համար։

Դրամի ընդունելութիւնը առաւօտեան ժամը 10-ից մինչեւ ցերեկվայ ժամը 1½-ը։

(կ.) 84. 4—3

ԹԱՏՐՈՆ ԶՈՒԲԱԼՕՎԻ ԱՆՈՒԱՆ

Ժողովրդ. ներկայացումներ կազմակերպող
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵԿՑԻԱ

Այսօր, կիրակի, փետրվարի 10-ին
ՀԱՅՈՑ ԴՐ. ԸՆԿ. ԹԱՏԵՐԱՍԷՐՆԵՐԻ ԽՈՒՄԲԸ
Մասնակցութեամբ դերասանների
կը ներկայացնէ

I
ՄԱՐՈՒՈՂ ՃՐԱԳՆԵՐ

Դրամա 3 արար. հեղ. Ալ. Աբէլեանի

II
ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉՆ ԷՆ ԿԻՆՔՈՒՄ

Վոդիլ 1 գործ հեղ. Գ. Սունդուկեանի

Մասնակցում են՝ տ. տ. Յասմիկ, Սօֆիկ, օր. Թարխանեան. պ. պ. Գալստեան, Թորոսեան, Լազարեան, Ճօնեան, Յարութիւնեան, Յարութիւնեան II, Սարեան, Սերժ, Տէր-Առաքելեան, Փիրուժեան և ուրիշները։
Սկիզբը է երեկոյեան ժամը 8-ին։
Հերթ. կարգադրիչներ՝ պ. պ. Ստամբոլցեան և Թումանեան
112. 1—1

ԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ռտիշչէվսկայա 13, տելէֆոն 4—21.

Ընդունելութիւն թէ կանացի և թէ ներքին, նոյնպէս և վիրաբուժական կարիք ունեցող մնայուն (стаціонаръ) հիւանդների (բացի վարակիչ և հոգեկան հիւանդութիւններից), վաղօրօք գրվելու պայմանով։

Ընդունելութիւն կանացի, ներքին և մանկական հիւանդութիւն ունեցող եղբեկ հիւանդների, ամեն օր՝ ցեր. ժամը 11-ից մինչև 12-ը։

Ընդունելութիւն պրոֆ. Մ. Ս. Սուրբօտինի կողմից վիրաբուժ. կարիք ունեցող հիւանդների, վաղօրօք գրվելու պայմանով, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ցեր. ժամը 1—2-ը։

Հիւանդանոցի բժիշկները

Ա. Ա. Յարութիւնեան, Ն. Ն. Վասիլիզօրով, Վ. Ա. Զակրժէվսկի, Ի. Գ. Կալամկարեան, Ա. Ա. Նօվիցկիյ, Գ. Ն. Տէր-Ներսէսեան, Ն. Զ. Ռամիկեան, Ա. Ռ. Փիշէր, Ս. Պ. Շահպարոնեանց։ Կոնսուլտանտ՝ պրոֆեսսոր Մ. Ս. Սուրբօտին։
(հ.կ.) առ. 779. 100—30

ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Մ. Ի. ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ
Օգնական Prof. Posner-ի

Ընդունում է միզասեռական (վենեբական) հիւանդներին Բերլինի իր խորհրդակցական կաբինէտի և պրոֆ. Պոզնէրի կլինիկայի մէջ։ Տալիս է նաև խորհուրդներ միւս մասնագիտութիւնների վերաբերեալ։
Հասցէն՝ D-r Muradoff Berlin. Iohannisstr. 15 (an der Friedrichstrasse). Telefon amt Norden 113—19.
(կ.) առ. 830. 0—10

ԲԵՐԼԻՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Գ. Գ. ՄԵՀՐԱԲԵԱՆՑ

Ներքին հիւանդութիւններ՝ առանձնապէս կրծքի, ԹՈՔԱՆՈՑԻ և սրտի։
Բժշկութիւն նաև ՏՈՒՌԲԵՐԿՈՒԼՈՒՆՆԵՐՈՎ, ԸՍԴԻՒ պրէպարատներով և վիրաբուժական միջոցով՝ ՊՆԷՎՄՈՏՈՐԱՅՈՎ։
Ընդունելութիւնը ամեն օր, առաւօտեան ժամը 9—1-ը և երեկոյեան ժամը 5—8-ը։
Հիւանդներին առ. ժամը 9—10-ը ձրիաբար։
Սօլոլակ, Բէհրութեան փող. № 23 (անկիւն Դանիվլայա)։ Հեռախօս 7—92.
(ա.ա.) առ. 92. 100—6

ԲԺԻՇԿ
ՅՈՒՍԱՆԻԿ ՆԱԲԱԹԵԱՆ

Ընդունում է հիւանդներ կանանց և մանկաբարձութեան վերաբերեալ ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, երեկ. ժամը 5—6-ը։
Հասցէն՝ Ռտիշչէվսկայա № 1.
առ. (կ. ե. հ.) 4. 100—16

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐ

Ամ. և Ա.Մ. Պահանջեցէք ամենուրեք!

„ՆԱՐԶԱՆ" | Սերնամատ | „ԷՍՍԷՆՏՈՒԿԻ № 20."

ԲՈՒԺԻՆ

ԷՍՍԵՆՏՈՒԿԵԱՆ (աղի-ալկալեան) №№ 4, 4 նոր, 6, 17, 18, 18 բիւվ. 2, 19, ԲԱՏԱԼԻՆԵԱՆ (անփոխարինելի լուծողական)։ ՍՄԻՐՆՕՎԵԱՆ-ԵՐԿԱԹԱՅԻՆ (պարունակում է մկնդեղ)։ ԷՍՍԵՆՏՈՒԿԵԱՆ ԼԷՊԵՇԿԱՆՆԵՐ (վերացնում է տապը)։ ԷՍՍԵՆՏՈՒԿԵԱՆ ԱՂ (փոխարինում է № 17 ջրին)։

ՋՐԵՐԻ ԵՒ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻՆ—ТИФЛИСЪ, Михайловская ул., д. Зубарева.
Գլխաւոր պահեստը Վարչութեան կից՝ Պեատիգօրսկում։ Պրէյս-կուրանտները ձրի։
Դիմել՝ Пятигорскъ, Управленіе водъ.
(կ.) առ. 224. 39—39

ԾԽԱԽՈՏ
15 հատը
6 կօպէկ։
Ծխախոտագործարան
„ՄԻՐ"
(կ. չ. ու.)

Ամեն մի ծխարկի ընդհանուր տեսքը։

Փորձեցէք ծխել „ԱՆԻ"

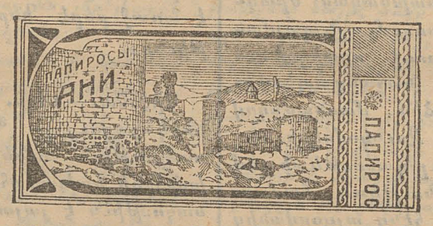

Պահանջեցէք անպայման
ԱՄԵՆ ՏԵՂ։

Ամեն ծխարկի վերեւի մասը։

ԾԽԱԽՈՏ
25 հատը
10 կօպէկ։
Ծխախոտագործարան
„ՄԻՐ"
առ. 936. 50—25

Փիլ. դոկ. Ս. ԹԱՌԱՑԵԱՆԻ եւ արտիստ ԱՄՕ-ԽԱՐԱԶԵԱՆԻ կազմակերպած

Հայ Դերասանական Էստետիկ Ընկերակցութիւն

ՎՐԱՑ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՆԵՐԻ ԹԱՏՐՕՆ

Չորեքշաբթի, փետրվարի 13-ին կը ներկայացնէ
ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ
I
ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ կը դասախօսէ Ս. Թառայեանը:
II

„ԱՐՇԱԼՈՅՍ"

Դրամա 5 գործ., հեղ. Թառայեանի:
Ստեփանոս Նազարեանի դերը կը կատարէ Ամօ Խարազեանը:
III

ԱՊՕԹԷՕԶ — կենդանի պատկերներ — Ստ. Նազարեանի, Խաչ. Աբովեանի, Միք. Նալբանդեանի, Շահազիզի:

— Տեղերի գները հարմարաւէտ են—15 կ.-ից մինչև 1 ր. 50 կ.: —
Սկիզբն է երեկոյեան ժամը 8-ին: Ռեժիսեօր՝ Ամօ Խարազեան

ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, փետրվարի 10-ին, ցերեկվայ ժամը 11½-ին, Կովկասի Հայոց Բար. Ընկ. դահլիճում (Աբաս-Աբադեան հրապ. № 7) նշանակված է

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՕՐԱԿԱՐԳՆ Է՝ 1) 1913 թ. նախահաշուի քննութիւն և հաստատում, 2) Վարչութեան զեկուցումը 1913 թ. ընդհանուր գործունէութեան ծրագրի մասին, 3) Պ. Օ. Ղուկասեանի մանկական գրքերի համար նուիրաբերած 3000 ր. գումարով հրատարակելիք գրքերի համար յատուկ խմբագրական մասնաժողովի ընտրութիւն, 4) Վարչութեան զեկուցումը խմբագրական մասնաժողովի նախագահ Գիւտ աւ.-քահ. Աղանեանի յօգուտ Ընկերութեան կատարած երկրորդ ճանապարհորդութեան մասին, 5) Վարչութեան զեկուցումը Վլադիկավկազում և Կաղզուանում ճիւղեր բաց անելու մասին, 6) Վերատուգիչ յանձնաժողովի մէկ անդամի ընտրութիւն և 7) Հերթական խնդիրներ:

Ծանօթ.—Այս ժողովը երկրորդը լինելով կը կայանայ որքան անդամ էլ ներկայ լինի:
(կ.) առ. 110. 2—2

ԲԺԻՇԿ
Է. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

Ներքին, երեխայոց և ատամոքս-աղիքային հիւանդութիւններ:
Պրոֆ. Mathieu-ի մասնագիտական կլինիկայից—Պարիզից
Ընդունելութիւնը (առաւ. ժ. 9—11-ը: երեկ. ժ. 5—7-ը:
Միխայլովսկի պր. 86, տէլեֆ. № 576.
(Ե.Հ.Կ.) առ. 179. 100—90

ԲԺԻՇԿ
Յ. Մելիք-Նուբարեան

Ներքին և երեխաների հիւանդութիւնների, առանձնապէս թոքերի:
Թոքախտի բժշկութիւնը տուբերկուլիններով և պնեվմատորակով:
Ընդունելութիւնը ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ
Ամեն օր (առաւօտեան 12—1 ժ. երեկոյեան 5—7 ժ.
Սօլոլակ, Բոտիշեվսկայա 10 (Լերմոնտովսկ. դեղատան դիմացը):
(Ե. Հ. Կ.) առ. 746. 100—54

ԲԱԼԿԱՆԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
8 փետրվարի

Կ. Պոլիս. — Մանուշ-Եէվքէթ-փաշան երեկոյեան մեկնեց Գալլիպոլի վերջնական կարգադրութիւններն անելու առաջիկայ մեծ ճակատամարտի առիթով:

Պաշտօնեաներին տրվում է դեկտեմբերի ռոճիկը: Կառավարութիւնը 1½ միլիոն ֆունտ ստացաւ մի խումբ դրամատէրերից, որոնց գլուխ կանգնած է Սալոնիկի դրամատունը:

—

Սոֆիա.—Բոլգարական կառավարութիւնը հեռագրական տեղեկութիւն ստացաւ Զաթալջայի յունաց միտրոպոլիտից՝ թէ թիւրք զօրքերը անխնայ սրի են քաշում քրիստոնեայ ազգաբնակութեանը, որի դրութիւնը չափազանց ողբալի է: Միտրոպոլիտը խնդրում է օգնութիւն ու պաշտպանութիւն:

—

Սալոնիկ.—Հիւսիսային Եպիրոսից հաղորդում են, որ ալբանները կենտրոնանում են Ֆրասարի, Կրէնացա և Էլմենցա շրջաններում: Մի զօրամաս թիւրք օֆիցէրների հրամանատարութեամբ Տրիէստի վրայով եկել է Ալբանիա թեղանօֆներով ու ռազմամթերքներով: Սերբական երեք հրետանի նաւերով կուղարկվեն Սկիւտարի:

—

Աթէնք.—Կալիմեսոսը միացվեց Ցունատանին:

Դահաժառանգը մի ժամից աւելի զբաղվեց գործերով Վէնիզէլոսի հետ, յետոյ Վէնիզէլոսը վերադարձաւ Պրեվէզա: Նրա ասելով Բիզանի անկումը մօտ է:

—

Լոնդոն. — Կայացաւ դեսպանական խորհրդակցութիւն: Բէյտէրի տեղեկութիւնների համաձայն Գրէյին յայտնված է, որ Սերբիան ամբողջապէս պաշտպանում է Զերնոգորիային Սկիւտարին գրաւելու հարցում և պնդում է Դիկիովոն և Դիբրը ալբանական երկրից դուրս հանելու վրա:

—

Տրիէստ. — «Տրիէստեր Ցայտունգը» տպել է ալբանական կոնգրէսի ծրագիրը, որ գումարվելու է փետրվարի 16-ին Տրիէստում.—ստեղծել մեծ անկախ Ալբանիա քաղաքական ու տնտեսական ինքնուրոյնութեամբ: Կոնգրէսը ողջունում է կուսակցութիւններին, որոնք կամենում են մտնել նոր Ալբանիայի մէջ, և պահանջում է յանուն արդարութեան վերացնել Ալբանիայի գրաւումը:

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
8 փետրվարի

Պետերբուրգ.—Ներքին գործերի մինիստրութեան կառավարչի նախագահութեամբ սկսվեցին նահանգապետների խորհրդակցութեան զբաղմունքները: Բանալով նիստը, մինիստրը ընդգծեց աշխատանքների ընդհանուր ծրագիրը և բնորոշեց առաջադրված վերանորոգութիւնների կարեւորութիւնը: Մինիստրի ասելով ոստիկանութեան բարենորոգման ընդհանուր նպատակը պէտք է շուրջկիվի ըստ հնարաւորութեան ուժեղացնելու նահանգապետների իշխանութիւնը, իբրև տեղերում գերագոյն իշխանութիւն կրողների: Այդ տեսակէտից անհրաժեշտ է հրաժարվել նահանգապետների օգնականների ինստիտուտի նախնական ծրագրից ոստիկանական մասում, այն պայմանով, որպէսզի ամբողջ ոստիկանութիւնը ենթարկվի նահանգապետին: Հաստատվեց առանձին մասնաժողով մինիստրի օգնական Զունկովսկիի նախագահութեամբ՝ խուլիգանութեան դէմ կուելու հարցի քննութեան համար: Խորհրդակցութիւնը հէնց այսօրվանից ձեռնարկեց ոստիկանութեան բարենորոգման նախագծի յօդուածային ընթերցման:

—

Պարիզ.—Դէլկասէին Պետերբուրգում դեսպան նշանակելը մամուլը ընդունում է համապատասխան ֆրանս-ռուսական դաշնակցութեան: Դէլկասէն ընդունակ է ամրապնդելու այդ դաշնակցութիւնը և դիւրացնելու այն դժուարութիւնների հարթելը, որ կարող են ծագել Եւրոպայում բալկանեան ճգնաժամի վախճանից յետոյ:

—

Լոնդոն.—«Թայմսը» Դէլկասէին հետևեալ տողերն է նուիրել. «Այդ պատական անձը արել է աւելին, քան որևէ ուրիշը, Ֆրանսիայի արտաքին քաղաքականութիւնը դնելու հաստատ հիմունքի վրա: Նա ձգտել է ամրապնդել դաշնակցութիւնը Ռուսաստանի հետ և Անգլիայի հետ համաձայնութիւն կապելով: Վերադարձնել Ֆրանսիային իր օրինական դրութիւնը Եւրոպայում: Եռապետեան համաձայնութիւնը ստեղծելու մէջ Դէլկասէի դերը չը պէտք է առաջ բերել Գերմանիայի դժգոհութիւնը»:

—

Վիեննա.—«Կոր. Բիւրոյի» տեղիս ներկայացուցիչը Պետերբուրգում խօսակցութիւն ունեցաւ մինիստրների խորհրդի նախագահի հետ, որ գոհունակութիւն է յայտնել Ռուսաստանի և Աւստրո-Ունգարիայի պաշտօնական մամուլի խաղաղասէր տեսակէտի առիթով և վառ ցանկութիւն է արտայայտել շուտով լուծված տեսնել բոլոր բալկանեան հարցերը մեծ պետութիւնների լիակատար համաձայնութեամբ:

Օդեսսա.—Սալոնիկից եկած Կարմիր Խաչի խումբը մեկնեց Մոսկվա:

—

Պարիզ.—Պալատը ընդունեց ֆինանսական օրէնքի այն ուղղումը, որ 1915 թ-ի յունվարի 1-ից չորս հարկերը փոխարինում է մի ընդհանուր եկամտային հարկով:

—

Տոկիո.—Կաբինէտը. պրեմիէր մինիստր՝ Եամամատո, արտաքին գործերի մինիստր՝ Մոկինո:

Կաբինէտը կազմվեց պրեմիէրի և սահմանադրականների կոմպրոմիսից յետոյ:

Պարլամենտի նիստերը կը վերսկսվեն մարտի սկզբին:

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

I

Ղոչան, 30 յունվարի

Սալար-ուդ-Դովլէի Բուլջուրդ գալու լուրը կայծակի արագութեամբ տարածվեց ամբողջ Խորասանի շրջանում: Մինչ Մէշէդից պատրաստվում էին տեղիս դատաւորը Սուլջա-ուդ-Դովլէի օգնութեամբ ձիաւորներ ուղարկել Սալարի մուտքը արգելելու երկրի ներսը, յանկարծ լուր ստացվեց, որ Նարգինի վրայով մտել է Սարվար ու քաղաքը գրաւել:

Նրա հետ գտնվող կուռդ ոյժի մասին ոչ մի ճշգրիտ տեղեկութիւն չը կայ. ոմանք ասում են, թէ թիւրքմէններ են, ոմանք էլ՝ կովկասեցի լեզգիներ և ասեփիններ. սակայն Սարվարից եկած մի քանի հեռագիրներ հետևեալն են հաղորդում: Սալար-ուդ-Դովլէն ամսոյ 26-ին 300 հոգով գրաւեց քաղաքը, բէյլսը նաղմիին ու բէյլսը ադիլին բանելով մանվան դատապարտեց կախաղանի միջոցով, իսկ բէյլսը մալիին բանտարկելով պահանջում է Սարվարի շրջանում հաւաքած հարկերի փողը՝ 40,000 թուման:

Մէշէդը նոյնպէս յուզմունքի մէջ է. տեղական դատաւորը զբաղված է քաղաքի դարվազաները ամրացնելով ու դիրքեր կառուցանելով, որպէսզի արգելէ Սալար-ուդ-Դովլէին Մէշէդ մտնել. սակայն տեղական ազգաբնակութիւնը երկու կուսակցութեան բաժանվելով, մէկը պահանջում է, որ ազատ թող տրվի Սալար-ուդ-Դովլէին Մէշէդ գալու, իսկ միւսը՝ ոչ:

Սարվարի և Նիշաբուրի դատաւորները փախչելով ապաստանել են Մէշէդ. Մէշէդի դատաւորի պահանջմամբ, տեղիս դատաւորը 300 ձիաւոր ուղարկեց Մէշէդ, որպէսզի միանալով այնտեղի ձիաւորների հետ՝ գնան Սալար-ուդ-Դովլէի դէմ կուելու:

Սարվարից վերջին երկու օրերս ոչ մի տեղեկութիւն չէ ստացվում, շնորհիւ պաստի և հեռագրի չը գործելուն: Հետևանքի մասին կաշխատեմ նոյնպէս ճշգրիտ տեղեկութիւններ հաղորդել: Ա. Շ.

II

Թաւրիզ, 3 փետրվարի

Ատրպատականի հայոց թեմական խորհուրդը և պատգամաւորական ժողովը հրաժարված և լուծված լինելու հետևանքով՝ նորընտիր թեմական Ներսէս վ. Մելիք-Թանգեանն աւագ պարտականութիւն համարեց ձեռնամուխ լինել անդոյ մարմինների ընտրութեանը, ուստի յայտարարեց, որ այսօր, փետրվարի 3-ին Ղալայում ծխ. ժողով գումարվի պատգամաւորներ ընտրելու համար:

Ատրպատականի առաջնորդարանի նիւթական անձուկ վիճակը քաջ յայտնի էր նորեկ թեմականին, և տակաւին Թաւրիզ չհասած, Վեհափառ Կաթողիկոսի թոյլտուութեամբ Բագու և Ռուսաստան մի կարճ ուղևորութիւն կատարեց պարսկահայերի շրջանում հանգանակութիւն կատարելու յօգուտ Թաւրիզի առաջնորդարանի, որի բարեկարգ դրութիւն ունենալու կարիքը շատ մտիկ էր հայ սուրբի սրտին: Արդարև հայր Մելիք-Թանգեանին աջողվել է 3000 ռուբլու մօտ մի գումար հանգանակել, որի 500 ռուբլին արագատիպ մամուլը նուիրող Միրզաբէկեաններից է ստացել, յատկացնելով յիշեալ գումարը առաջնորդարանի պարտքերի վճարման:

Խղճի և արդարութեան պարտականութիւն կայ իմ վրա պարզել հայ հասարակութեան առաջ, թէ ինչ գործառնութիւն է տեղի ունեցել թեմիս առաջնորդարանում առաջնորդական փոխանորդ Կարապետ ք. Մանուկեանի օրով, անցած տարվայ յուլիս ամսի 1-ից ցվերջ այս տարվայ յունվար ամսի: Բարոյական հաշուետուութիւնը թողնելով քննել առ որ անկ է, արձանագրում եմ միայն այն, որ փոխանորդի ջանքերով եօթն ամսվայ ընթացքում առաջնորդարանապատկան հասոյթներից գանձվել է 1000 թումանից քիչ աւել մի գումար և այս գումարից վճարվել են պարտքերի մի մասը և այլ և այլ ծախսեր: Խօսելով թաւրուով, 172 ղրան տրվել է ղարադաղցի արկածեալ հայերին, 2000 ղր. Ենովք Բժշկեանի օրբերի համար բողոքականաց դպրոցին, 1144 ղր. տպագրական չորս մեքենաների մաքսանից դուրս բերելու, 175 ղր. նախորդ թեմական կարապետ սրբազանին, 1149 ղր. Զ. աղա Նազարբէկեանին, 1000 ղր. Թումանեան եղբարց: Համագումար 564 թուման պարտք տրվելուց բացի, վճարվել են պաշտօնեաների ռոճիկներ (ոչ հին պաշտօնեաներ), եղել են առաջնորդարանի վերաբերեալ ծախսեր, վառելափայտի, պօստի, հեռագրի, կառքի և այլն, և ինչ ինչ կարասիների նորոգութեան և թեթև կահաւորութեան: Ուրեմն բացայայտ է, թէ փոխանորդը քարտուղարի օժանդակութեամբ միայն կարողացել է և ընթացիկ գործերը վարել և հասոյթներ գանձել ու պարտքեր վճարել: Նմանօրինակ գործունէութիւնը ոչ միայն պատիւ կարող է բերել առաջնորդական փոխանորդին, այլ նաև փաստ ծառայել այն բանին, որ աչալուրջ և խոհեմ գործողը կարող է միշտ արդիւնաւոր անել իր աշխատանքը, թոյլ չը տալով որ առաջնորդարանը մերկանայ իր փայլից:

Թաւրիզի հայ հասարակութիւնը իրաւամբ ակնկալում է, որ նորընտիր թեմականը անխնայ ջանքերով բարեգործ վիճակի կարողանայ հասցնել ինչպէս առաջնորդարանը, այնպէս նաև մեր կրթական և հասարակական հաստատութիւնները՝ անպայման գործակցութեամբ Թաւրիզի հայ հասարակութեան լաւագոյն ոյժերի:

Հայկազուն

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Ռումանահայոց ծանօթ դէմքերէն վճռաբեկ ատենի անդամ պ. Գրիգոր Պոյըգլեան, ուրուն նկատմամբ զրելու առիթներ եղած են, քանի մը շաբթուան հիւանդութենէ յետոյ կնքեր է իր կեանքը անցեալ շաբթու: Հանգուցեալին մարմինը Բուքրէշէն փոխադրուեր է իր ծննդավայրը՝ Նաշ և հոն կատարուեր է յուղարկաւորութիւնը հայկական ծէսով: Գ. Պոյըգլեան իր առաջացած տարիքին մէջ ազգային ոգւոյն և հայ աւանդութեանց ռումանահայոց մէջ պահպանութեան ջանադիր գտնուած է, և այս անդամ Բուքրէշի հայոց եկեղեցիին շինութեան կը կտակէ 10,000 ֆրանկ: Հանգուցեալը Բուքրէշի ակադեմիային ալ կտակած է մէկ միլիոն ֆրանկ, կամք յայտնելով որ հայ լեզուն մշակելու յատուկ ճիւղ մը հաստատուի, ու միևնոյն ատեն իր ճոխ մատենադարանը նուիրեր է նոյն ակադեմիային:

(«Բիւզ.»)

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ

Ժողովրդական ընթերցանութեան գրքեր մենք շատ քիչ ունենք. իսկ էժանագին՝ ամենքին մատչելի ժողովրդական գրքեր համարեա թէ չունենք: Դա մեր ժամանակակից գրականութեան ամենախոցոր պակասութիւնն է. ամենախոցոր պակասութիւն ենք ասում, որովհետև մենք անհերքելի ճշմարտութիւն ենք համարում այն միտքը, թէ ժողովուրդը պէտք է կարդայ և թէ գրականութեան պարտաւորութիւնն է ընթերցանութեան գրքեր մատակարարել այդ ժողովրդին:

Ժողովրդական կանոնաւոր ընթերցանութիւն ունի զեղեցիկ նպատակներ՝ լայնացնել ժողովրդի հակացողութիւնների հորիզոնը, սովորեցնել ժողովրդին քննելու իր կեանքի երևոյթների պատճառները, արմատախիլ անել ժողովրդի միջից այն կանխակալ կարծիքները, որոնցով նա ամեն մի դժբաղդութիւն ընդունում է իբրև ճակատագրական մի անխուսափելի չարիք, ծանօթացնել ժողովրդին օտար երկիրների քաղաքակրթութեան հետ, տարածել ժողովրդի մէջ ուղիղ հակացողութիւններ հասարակական կեանքի մասին, սովորեցնել ժողովրդին ոգեորվելու բարձր գաղափարներով, տարածել ամբոխի մէջ մարդասիրական գաղափարներ, բանալ նրա առաջ բնութեան գաղտնիքները, հաղորդել ժողովրդին բնական գիտութիւնների տարրերը, որպէսզի նա իմանայ, թէ ի՞նչ է այն լոյսը, որ մարդուն կենդանութիւն է տալիս, ի՞նչ է այն օդը, որ շունչ է տալիս ամեն մի արարածի: Ահա այն նպատակը, որ պէտք է ունենայ ժողովրդական ընթերցանութիւնը:

Տարաբաղդաբար մեր ժողովրդի զարգացման և քաղաքակրթութեան գործում աչքի է ընկնում մի տխուր երևոյթ. այդ այն է, որ կուլտուրան համաչափաւոր կերպով չէ տարածվում ժողովրդի մէջ. նա մնում է փոքրամասնութեան սեփականութիւն, նրա բարիքները վայելում են միայն ժողովրդի բարձր խաւերը, և դրա համար ընդհանուր կուլտուրայի մակերևոյթը մեր մէջ շատ ստոր է: Ամբողջ գաւառներ, գիւղեր, ամբողջ շրջաններ կարծես ոչ մի տեղեկութիւն չունեն այն մտաւոր շարժման մասին, որ տեղի ունի ազգի փոքրամասնութեան մէջ: Ժողովրդի մեծ տոկոսը չը գիտէ գրել և կարդալ. և այդ թերուութեան վրա անտարբերութեամբ նայողները հրճվում են, կարծելով որ մի արտասովոր երևոյթ է կատարվել, երբ մի որևէ հայերէն գիրք թարգմանվում է մի օտար լեզուով. բայց չենք զգում, և չենք կամենում զգալ, որ այդ նոյն գիրքն անծանօթ է նոյնիսկ այն ժողովրդին, որի լեզուով և որի համար գրված է... Եւ դրա պատճառն այն է, կրկնում ենք, որ կուլտուրան չէ տարածվում մեր մէջ համահաւասար կերպով, նոյնիսկ համեմատաբար:

Մինչ մի կողմից ընդունում ենք եւրոպական քաղաքակրթութեան էական և ամենաբարձր արտայայտութիւնները, մեծամասնութեան մէջ դեռ չեն տարածված այդ կուլտուրայի նոյնիսկ տարրերը...

Եթէ մենք լիուլի ցանկանում ենք ժառանգել եւրոպական մտքի պտուղները, սեփականացնել այդ պտուղները, մի խօսքով դառնալ Ասիայում եւրոպական կուլտուրայի տարածողներ, ապա ուրեմն չը պէտք է մոռանանք, որ իւրաքանչիւրը մեզանից ունի բազմաթիւ հասարակական պարտաւորութիւններ, որոնց անխարդախ և բարեխիղճ կատարումը պահանջում է ոչ միայն լուրջ ուխտանք և անկեղծ վերաբերմունք դէպի ժողովուրդը, այլ և յաճախ ջերմ սիրտ, անվհեր ոգի, նախաձեռնող ընդունակութիւն և համոզմունքի ու հասարակաց շահերի քաջ պաշտպանութեան պատրաստակամութիւն:

Մարդկութեան բարերարները բարձրացել են կախաղան, այրվել են խարոյկների վրա, մաղել են իրանց կեանքը զրկանքների և տանջանքների մէջ՝ դրդված այն սիրուց, որ ունեցել են դէպի ժողովրդական երջանկութեան նպատող գործունէութիւնը:

Մեր յոյսը՝ նոր ճշմարիտ գաղափարական կեանքն է. պէտք է կրթել ժողովուրդը, բարձրացնել ամբոխի կուլտուրայի մակերևոյթը՝ հիմնելով դաւառներում, գիւղական կենտրոններում ժողովրդական ընթերցարաններ, կիրակնօրեայ դպրոցներ, հանրամատչելի գրքերի պահեստներ, աշխատել գրագիտութիւնը տարածել ամբոխի մէջ, հայթայթել դիւրամարս մատուռ անուղղ, հրատարակել ժողովրդական ընթերցանութեան համար գրքեր, հիմնել ժողովրդական թատրոններ, կարդալ դասախօսութիւններ և այլն:

Մեծ է նպատակը, անխուսափելի զրկանքը, բայց գրաւիչ՝ հեռւում ցոլացող լոյսը, որին հասնելու համար պահանջվում են աշխատանք և տոկունութիւն:

Պող. Զաքարեան

Շուշի

ՈՂՋՈՅՆ ՑՕՐԵԼԵԱՐԻՆ

—

Այսօր Վրաց թատրոնը և հասարակութիւնը մեծ շուքով տօնում է իր սիրած ու փայփայած, անուանի, տաղանդաւոր դերասան Վ. Ալէքսէեվ-Մէսխիեվի բեմական գործունէութեան 30-ամեակը:

Այսօր՝ այս տօնին ձայնակցում է, կարելի է ասել, ամբողջ Վրաստանը, և իրաւունք ունի, որովհետև այս տօնը համազգային է:

Սա կուլտուրայի առաջխաղացութեան, հասարակութեան մտաւոր զարգացման, բեմական գեղարուեստի ծաղկման, ազգային ինքնաճանաչութեան տօնն է:

Վրաց հասարակութիւնը իրաւունք ունի հրճվելու, վրաց բեմը իրաւունք ունի պարծենալու, մարդկային գեղարուեստը իրաւունք ունի ուրախանալու, տեսնելով իր քուրմի ճակատը դափնիներով ծածկված:

Այսօրվայ յոբելեարը Ալէքսէեվ-Մէսխիէվը երևացել է նորաբողջ գեղարուեստի մրրկի և փոթորկի ժամանակ իբր մի փարոս, որը հանել է անյայտութիւնից այդ մեծ նաւը և ղեկը վերցնելով տարել է նրան գեղեցիկ ճանապարհով, հասցրել է նրան խաղաղ կուլտուրական բեմի նաւահանգիստը «ոչ քանդելով, այլ շինելով ու գեղեցկացնելով իբր արտիստ և իբր ռէժիսեօր»:

Երեսուն տարվայ անխոնջ ծառայութիւնը գեղարուեստի բեմին, 30 տարվայ անդրդվելի և քրտնաջան քարոզը այդ ամբիոնից դէպի գեղեցիկը, դէպի բարձրը, դէպի գեր մարդկայինը—մեծ արժանիք է մի տաղանդաւոր դերասանի համար և այդպիսի արժանաւոր մարդը մեծ պարծանք է իր հայրենիքի և հասարակութեան համար:

Եւ մի հասարակութիւն, որը տուել է այսպիսի արժանաւոր զաւակ և դրանով չէ բաւականացել, այլ միշտ հետևել է, խնամել, փայփայել է, որ այսպիսի տաղանդը հասնի իր գագաթնակէտին—արժանի է շնորհաւորանքի:

Մենք, որ միշտ ուրախութեամբ ընդգծել ենք այսպիսի ուրախալի երևոյթներ և ձայնակցել հարևան ազգերի կուլտուրական զարգացմանը, այսօր ևս միացնում ենք մեր ձայնը և բերկրանքով շնորհաւորում ենք վրաց հասարակութիւնը և յոբելեարին:

Թող կանգուն մնայ այն սուրբ տաճարը, որտեղից հնչում է խաղաղութեան, եղբայրութեան և հաւասարութեան ձայնը գեղեցիկ կերպարանքով և ձևով:

Թող անսասան մնայ այն ամբիոնը, որտեղից քարոզվում է գեղեցիկ գաղափարը մարդկային բարօրութեան համար:

Եւ թող այդ տաճարի արժանաւոր քուրմերը, վառ պահելով աստուածային կրակը, միշտ լինեն իրանց բարձրութեան վրա, խորը ըմբռնելով քարոզած վսեմ գաղափարների նշանակութիւնը:

Մրաւալ ժամիէր յոբելեարին:

Մրաւալ ժամիէր վրաց թատրոնին:

Գ. Մելքոնեան

Վ. Ս. ԱԼԷՔՍԷԵՎ-ՄԷՍԽԻԵՎ
(1881—1911)

—

Այսօր, կիրակի, փետր. 10-ին Վրաց Դրամատիկական Ընկերութիւնը տօնում է տաղանդաւոր դերասան Ալէքսէեվ-Մէսխիեվի բեմական գործունէութեան 30 ամեակը:

Հայ հասարակութեանը ծանօթացնելու համար աւելորդ չենք համարում տալ մի

ԿԱՐԵՎՈՐ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱՅԺՄԱՆ ԴԱՐԱՆՈՒՄ

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահ Ֆելիքս Ֆորը հրաժարական է տվել։ Նրան հաջորդել է Ալեքսանդր Միլերանը։

Ֆորը ընտրվել է 1895 թվականի հունվարի 17-ին։ Նրա հրաժարականի պատճառը հանրությունը համարում է Պանամայի գործի հետ կապված սկանդալը։ Ֆորը մեղադրվում է Պանամայի գործի հետ կապված մի քանի անձանց հետ անձնական կապերի մեջ մտնելու մեջ։

Ֆորը ծնվել է 1841 թվականին։ Նա եղել է Ֆրանսիայի նախագահ Սադիի մահվանից հետո ընտրված 5 նախագահներից մեկը։ Ֆորը ունեցել է 7 զավակ։ Նրա կինը մեծ գումարներ է հատկացրել հիվանդանոցներին, դպրոցներին, ինչպես նաև ազգաբնակչությանը։ Ֆորը ունեցել է նաև 3 դուստր։

ՊԱՐԻԶԻ ՀՐԴԵՀԱՅԵՐԸ

Պարիզի հրդեհային ջոկատները 3 օրվա ընթացքում հանգցրեցին 1000 հրդեհ։ Հրդեհները հիմնականում առաջացել են ծխելու հետևանքով։ Հրդեհներից 3-ը եղել է Սենի գետի ափին գտնվող գրքերի պահեստում։ Հրդեհները հանգցնելու համար ոստիկանությունը ստիպված է եղել ոստիկանական ուժեր հավաքագրել։

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆ

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահ Ֆելիքս Ֆորի հրաժարականից հետո նոր նախագահ է ընտրվել Ալեքսանդր Միլերանը։

Միլերանը ծնվել է 1859 թվականին։ Նա եղել է Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար։ Միլերանը ունեցել է 3 զավակ։ Նրա կինը զբաղվել է հասարակական գործունեությամբ։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԳՈՐԾԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՍԿԱՆԴԱԼԸ

Պանամայի գործի հետ կապված սկանդալը ստացել է նոր զարգացումներ։ Ֆրանսիայի դատարանը հրամայել է ձերբակալել Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Ֆորի մի քանի մերձավորներին։ Ֆորը մեղադրվում է Պանամայի գործի հետ կապված մի քանի անձանց հետ անձնական կապերի մեջ մտնելու մեջ։

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆ

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահ Ֆելիքս Ֆորի հրաժարականից հետո նոր նախագահ է ընտրվել Ալեքսանդր Միլերանը։

Միլերանը ծնվել է 1859 թվականին։ Նա եղել է Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար։ Միլերանը ունեցել է 3 զավակ։ Նրա կինը զբաղվել է հասարակական գործունեությամբ։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԳՈՐԾԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՍԿԱՆԴԱԼԸ

Պանամայի գործի հետ կապված սկանդալը ստացել է նոր զարգացումներ։ Ֆրանսիայի դատարանը հրամայել է ձերբակալել Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Ֆորի մի քանի մերձավորներին։ Ֆորը մեղադրվում է Պանամայի գործի հետ կապված մի քանի անձանց հետ անձնական կապերի մեջ մտնելու մեջ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հայկական հարցերի հանձնաժողովը հանձնարարություն է տվել Հայաստանի գրավյալ մասերի ինքնակամ վերադարձի հարցերի մասին։ Հանձնաժողովը հանձնարարել է Հայաստանի գրավյալ մասերի ինքնակամ վերադարձի հարցերի մասին։

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆ

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահ Ֆելիքս Ֆորի հրաժարականից հետո նոր նախագահ է ընտրվել Ալեքսանդր Միլերանը։

Միլերանը ծնվել է 1859 թվականին։ Նա եղել է Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար։ Միլերանը ունեցել է 3 զավակ։ Նրա կինը զբաղվել է հասարակական գործունեությամբ։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԳՈՐԾԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՍԿԱՆԴԱԼԸ

Պանամայի գործի հետ կապված սկանդալը ստացել է նոր զարգացումներ։ Ֆրանսիայի դատարանը հրամայել է ձերբակալել Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Ֆորի մի քանի մերձավորներին։ Ֆորը մեղադրվում է Պանամայի գործի հետ կապված մի քանի անձանց հետ անձնական կապերի մեջ մտնելու մեջ։

ԱՅԺՄԱՆ ԴԱՐԱՆՈՒՄ

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահ Ֆելիքս Ֆորի հրաժարականից հետո նոր նախագահ է ընտրվել Ալեքսանդր Միլերանը։

Միլերանը ծնվել է 1859 թվականին։ Նա եղել է Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար։ Միլերանը ունեցել է 3 զավակ։ Նրա կինը զբաղվել է հասարակական գործունեությամբ։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԳՈՐԾԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՍԿԱՆԴԱԼԸ

Պանամայի գործի հետ կապված սկանդալը ստացել է նոր զարգացումներ։ Ֆրանսիայի դատարանը հրամայել է ձերբակալել Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Ֆորի մի քանի մերձավորներին։ Ֆորը մեղադրվում է Պանամայի գործի հետ կապված մի քանի անձանց հետ անձնական կապերի մեջ մտնելու մեջ։

Փետրվարի 8-ին խաղը անցաւ համեմատաբար աւելի սահուն։ Անհամեմատ աջող պէտք է նկատվի նաև բեմխեսրական մասը։ Ներկայացումը վերջացաւ ուշիր ժամը 12 և կէսին։

II

Օպերա

Փետրվարի 8-ին, «Աիդա» օպերայում հանդէս պէտք է գային առաջին անգամ երգչուհի Զակօմ և երգիչ Բոդրան Աստուածատուրը։ Սակայն ինչ-ինչ պատճառներով վերջինը բեմ դուրս չեկաւ և նրան փոխարինեց Լազարեվ (Բաղամէս)։

Օրվայ հետաքրքրութիւնը բնականաբար կենտրոնացած էր օր. Զակօմի վրայ, որ խաղում էր Ա դ ի բարդ դերը։

Օրիորդը լսել է Թիֆլիսի երաժշտական դպրոցը երգեցողութեան պրոֆեսոր Բեռնսովի մօտ։ Ունի դրամատիկան դուրեկան սոպրանո մշակված ձայն, որը ի հարկէ դեռ կարօտ է կատարելագործութեան։ Եւ այդ ձայնը թէև ոչ մեծ, սակայն թարմ ու առողջ և երաժշտական է։ Խաղի նկատմամբ պէտք է ասենք, որ, չը նայած առաջին անգամից ծագող բնական յուզմունքին, երգչուհին իր դերում բաւական ազատ էր պահում իրան, տեղ-տեղ կենտրոնանալով, ու երգում էր զգացված ու ճաշակով։

Հասարակութիւնը բուռն ծափահարութեամբ ընդունեց օրիորդի առաջին դասը, գիտենալով ու հաւատալով, որ ժամանակի ընթացքում նա դառնալու է օպերային խմբի կարևոր ոյժերից մէնը։

Լազարեվը իբրև լուրջ ու շնորհալի արտիստ զեղեցիկ տարաբ Բաղամէսի դերը, վերջում թողնելով իր ցանկալի տպաւորութիւնը։

Շատ լաւ էր Աիդայի հօր դերում Վրօնսկին։

Փարաւօնի դստեր դերը Լուկաշեվիչ խաղաց դրամատիքօրէն։

Շերէմէտի խաղը փարաւօնի դերում նոյնպէս նպաստաւոր էր իր համար։

Առանձնապէս շքեղ ու հմուտ ձեռքի արդիւնք էին տեսարանները նոր դեկօրացիաներով։ Ես.

ԳՐԱԿԱՆ-ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ՍԱԼՕՆՈՒՄ

Ուրբաթ, փետրվարի 8 ին, Սալօնի զրոյցը, բժշկ. Բ. Աղասարեանի ղեկավարութեամբ, հանդուցեալ բժիշկ Ալ. Ղազարեանին նուիրված, տեւեց մինչև կէս գիշեր։ Խօսեցին բժիշկներ Աղասարեան, Նաւասարդեան, Մինասեան, պ. պ. Եղեկեան, Թառայեան, Ֆէթվաճեան, Սօլովեան, Մալխասեան և ուրիշները։

Միւս դահլիճում զրոյցը շօշափեց փոխարքայի նամակը, ինչպէս և դպրոցական գործը մեր երկրում ցանկալի ուղղութեան մէջ մտցնելու խնդիրը։

Տ. Նազարեան տուաւ մանրամասն տեղեկութիւն եւրոպական մամուլի նշանաւոր ղեկավարների մասին, ցոյց տալով նրանցից շատերի նամակները և լուսանկարները։ Ի միջի այլոց Բօրդոյում հրատարակվող «La Petite Gironde»-ի մասին, որը այս օրերս շատ համակրական յօդուած է տպագրել հայերի մասին, Տ. Նազարեան հաղորդեց, որ «La Petite Gironde»-ը լոյս է տեսնում ինը հրատարակութեամբ, ամեն մի հրատարակութիւնը 200,000 օրինակ, ուրեմն այդ թերթը տպագրվում է օրական 1.800,000 օրինակ և սպառվում է։ Ահա մի հատուած այն յօդուածից, որ այդ թերթը վերջերս հրատարակել է հայկական խնդրի առիթով։

«... Մինչև անգամ Թուրքիայի իրա շահը պահանջում է անմիջապէս կարգադրել հայկական հարցը։ Թուրքիայում ապրող հայերի բնական պաշտպանը, արդարև, Ռուսաստանն է։ Այս վերջին պատերազմի՝ Հայաստանի վերաբերմամբ ունեցած աշխարհագրական դիրքը հարկադրում է Ռուսաստանին, որ իր՝ դէպի Թուրքահայերն ունեցած պատմական դերի և նրանց վիճակը բարւոքելու նպատակով անելիք իրական միջամտութեան միջև շատ մեծ զանազանութիւն չը դնէ։ Եթէ նորից կոտորածներն սկսվեն և կամ թէ խռովութիւնները շարունակվեն, դրանք առիթ կը ներկայանան Ռուսաստանին՝ անցնելու ռուս-թուրքական սահմանագլուխը և, կարգ ու կանոնը վերահաստատելու նպատակով, տնօրինելու Թուրքահայաստանում կօզակների մի քանի գնդեր, որոնցից այնքան էլ հեշտ չի ազատվի Բ. Դուռը։ Ամբողջ Եւրոպայի և աւանդ մեզ՝ ֆրանսիացիներս համ. ազդարութեան ու քաղաքակրթութեան խնդիր կայ այստեղ, որի առաջ մենք չենք կարող անտարբեր մնալ։ Հայաստանը դարեր շարունակ մնում է իր բազուկները պարզած՝ դէպի քաղաքակրթ աշխարհ։ Այս մարտիրոսացած ժողովուրդը Արևելքում ներկայանում է որպէս խելօք, աշխատասէր և արտադրող մի տարր, որի հանդէպ բոլոր երկիրների ամենանշանաւոր դէմքերն անգամ իրանց համարումը ընտ. չեն սակարկել։ Գլադստոնը հայերի նկատմամբ մի օր ասել է. «Նրանք քաղաքակրթ քրիստոնեայ ամենահին ցեղերից մէկի ներկայացուցիչներն են, աշխարհի ամենից խելացի և ամենից ճարտարագործ մի ցեղի ներկայացուցիչները»։

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«The Holocaust of Adana, by the author of Turkey and the Turks».

Ստացանք Կիլիկիոյ աղէտքին նուիրված անգլիերէն գրված այս հատորը, որը գալիս է ճոխացնելու Ադանայի ջարդի շուրջ ստեղծված բիբլիօգրաֆիան։ Ինչ որ մասնաւոր արժանիքն է կազմում այս հատորի՝ ոչ միայն փաստաթղթերի լուրջ և խնամոտ ընտրութիւնն է (ի միջի այլոց Պապիկեանի տեղեկագիրը), այլ նաև նրանց ամփոփ և սեղմ դասաւորումը, ինչ որ շատ հետաքրքրաշարժ է դարձնում ընթերցումը։ բացի այդ՝ գրքին մասնաւոր արժէք է տալիս այն պարագան, որ անանուն հեղինակը թւում է կատարեալ պէս ծանօթ լինել թիւրքական շրջանակների հոգեբանութեանը, նրանց գործելակերպին և բոլոր այն չիմէթօդներին, որոնք յատկանիշ են թիւրքական քաղաքականութեան։

Այդ գրքի ընթերցումով մի անգամ ևս վերապրում ենք այն բոլոր տանջանքները, որոնց յիշատակը անջնջելի կը մնայ ոչ միայն ներկայ սերնդի մտքի, այլ և հայ մարտիրոսագրութեան տարեգրութեան մէջ։ Աւելորդ ենք համարում թէև բարբարոսային ուղղի ծնունդ այն խժդժութիւնները, որոնք ծանօթ են բոլորին։ Նոյնպէս աւելորդ ենք համարում թոյլ տալ մեզ այն բուռն կատաղութեան ու ցասումի արտայայտութիւնը, որը ոչ մէկ հայ սիրտ կարող է զսպել այդ արիւնոտ անցեալի վերյիշումով։ Բաւ է յիշել միայն բանաստեղծի խօսքը՝ «Արդարութիւն, թող որ թքեմ քո երեսիդ»։

Գրքի սկիզբը գրած է «Dail News»-ի մէջ հրատարակված ուղղարաւ մի հատուած, որը Ա. բանիայի ինքնօրինութեան ակնարկելով՝ դիտել է տալիս քաղաքական աշխարհին, թէ կայ մի շատ աւելի հրատապ հարց արդարութեան մի աւելի մեծ գործ, այն է՝ հայկական հարցը։ Եւ պատնց այդ վերջնական լուծման՝ արևելեան հարցի լուծումը համարում է ոչ միայն անկարելի, այլ և անարդար։

Արժէ որ բոլոր անգլիագէտ հայերը հետաքրքրվեն այդ գործով և հետաքրքրեն անգլիերէնի ծանօթ իրանց օտարազգի բարեկամներին։ Ֆաքիր

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Օշական, 23 յունվարի

Ինչպէս յայտնի է, Օշականի ս. Մեսրոպեան դպրոցի հոգաբարձութիւնը տարերի գիւտի 1500-ամեայ և տպագրութեան 400-ամեայ յոբելեանի առիթով որոշել է Օշականի երեքդասեան դպրոցը դարձել չորսդասեան, շինել մի նոր յարմարաւոր շէնք և դպրոցի գաւթում կանգնեցնել ս. Մեսրոպի կիսանդրին։ Այդ առիթով յայտնված է շատ հիմնարկութիւններ, ընկերութիւններ և նշանաւոր անձանց, որոնցից օգնութիւն է սպասվում։

Էջմիածնի միաբան Սահակ վ. Ամատունին՝ նախանձախնդիր լինելով այդ նպատակների իրականացմանը՝ Օշականի դպրոցին է նուիրել 100 օրինակ իր աշխատութիւնից՝ «Հայոց բառ ու բան», որի համար հոգաբարձութեան և մանկավարժական ժողովի կողմից յայտնում եմ խորին շնորհակալութիւն։

Այդ գրքերը պիտի ծախվեն վերոյիշեալ նպատակներն իրագործելու համար։ ով յարգում է մեծ մարդու՝ ս. Մեսրոպի անմահ յիշատակը և կամենում է դնել, խնդրում ենք դիմել Օշականի ծխական հոգաբարձութեան։

Աւագ-ուսուցիչ՝ Արամ Աղաջանեան

ՕՐՎԱՅ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

✦ Դալիպօլիի վերջին կռուում թիւրքերի կողմից ընկած 8000 մարդուց 7000-ը լազեր էին ու քիւրդեր, որոնց, անվարժ, թիւրքաց իշխանութիւնները ուղարկում են Կ. Պոլսից պատերազմի դաշտը։ Այդ տեսակ քիւրդերի ու լազերի մեծ հրոսակախմբեր շարունակ Կ. Պոլիս են մտնում Փոքր Ասիայի զանազան տեղերից։

✦ Թիւրքիան դրամական նեղ ճրգնաժամի մէջ է, որը զիջելու գլխաւոր խթան պէտք է ծառայէ մօտիկ ապագայում հաշտութիւն կնքելու ժամանակ։ Մի խումբ գերմանացի դրամատէրեր խոստացել են տալ մի գումար, որ Բ. Դուռը անմիջապէս վճարելու է աւստրիական գործարանատերերին՝ ստացած ռազմամթերքների համար։

✦ Բոլգարները ուենենալով իրանց ձեռքում Վիկտորիա և Նապոլէօն շատ կարևոր դիրքերը՝ այժմ անարգել կարող են առաջանալ դէպի Դարդանէլի ամրութիւնները, ուր թիւրքաց կառավարութիւնը մեծ թւով ականներ է դրել։

✦ Լօնդօնում գտնվող Հակը փաշան յայտնեց Գրէյին, որ Բ. Դուռը նկատի առնելով թիւրքիայի կրիտիկական դրութիւնը համաձայնում է զիջել Ադրիանուպօլիսը բոլգարներին։

✦ Վերջին տեղեկութիւնների համաձայն՝ քիւրդերը գրաւել են Էպիվարոս գիւղը և հրդեհել են հայոց օրիորդաց դպրոցը։ Սանուհիների վիճակը յայտնի չէ։

✦ Աւստրիան վերսկսեց բերդերի կառուցումը ռուսական սահմանագլխում։ Զօրաժողովը աւարտման մօտ է։ Միւս կողմից Ռումինիան Աւստրիայի դրդմամբ պատերազմելու արամադրութիւն է ցոյց տալիս բացարձակօրէն Բոլգարիայի դէմ։ Խնդրի լուծումը կախված է Ռուսաստանից, որին եւրոպական մեծ պետութիւնները իբր խնդրել են խորհուրդ տալ Բոլգարիային խոհեմութեամբ կատարել Ռումինիայի պահանջները՝ համաեւրոպական հրդեհի պատճառ չը դառնալու համար։ Դրութիւնը սաստիկ լարված է։

✦ Ռումին-բոլգարական սուր վէճը լուծելու գործը մեծ պետութիւնները յանձնեցին Ռուսաստանին և Իտալիային։

✦ Հէլսինգֆորսում երկաթուղու վագոնում ուսուցիչ Սիլմանը, որ սեռական կապ էր հաստատել իր 18 տարեկան հարազատ դստեր հետ, մորթեց նրան և ինքն էլ անձնասպան եղաւ։

ԹԱՌՆԼՈՒՐԵՐ

Օ՞ֆ, գլուխս տարին սա գաւառական առաջնորդներն ալ իրենց մարթավալ և քընարեր տեղեկագիրներով։ Ամ ամեն օր է, աղբար, մէյ մը նայիս մէկ օր Մուշէն, միւս օր Բալուէն, օր մը Վանէն, օր մը Բաղէշէն, օր մը Ալաշկերտէն, օր մը Զէյթունէն։ ալ վերջը չեկաւ սպանութեան, աւարառութեան և յափշտակութեան լուրերուն։ Ու մեր ծերունի խեղճ պատրիարքն ալ լեզուն ու աչքերը դուրս ինկած՝ թրամվէյի ձիերու պէս մէյ մը Բ. Դուռ կը վազէ, մէյ մը դատական նախարարութեան, մէյ մը ներքին գործոց, մէյ մը արտաքին գործոց նախարարներուն։

Ի՞նչ կայ, ինչ է եղեր։ Մրտոն սպաներ է Կիրակոսը, Խրտոն գողեր է Մարիամը, Վէլիին ձեռքով մորթուեր է Ցովհաննէսը, Ահմէդը զարկած է Միհրանը։ Ա՞ռ է եղածը, անանկ է նէ բան մը չէ։ Դանիէլ բէյ իրաւունք ունէր ծիծաղելու հայոց պատրիարքին վրայ, որ սանկ ինչին, ամենանշանաւոր բաներ մատը փաթթելով կուզէր ընդհանուր կոտորածի գոյն տալ անոնց։

Զեմ հասկնար թէ ընտանիքներու և զանակի տէր այսքան հազարաւոր ոստիկաններ և ոստիկան զինուորներ ինչպէս պիտի ապրէին և ապրեցնէին իրենց սիրելիները, եթէ այդ թալանը, կոտորածը, պղծութիւնները, գողութիւնները տեղի չունենային։

Եթէ պատրիարք և ազգային վարչութիւն մտադրած են իրենց անդադար դիմումներով արգելք հանդիսանալ Անատոլուի մէջ տեղի ունեցած դէպքերուն շարունակութեան և ատով սովամահութեան մատնել ապահովութեան պաշտօնեաները, առաջին անգամ ես՝ յանուն պրօլետարական մասսայի՝ ձայն կը բարձրացնեմ իրաւունքի ամբիոնից և կը դատապարտեմ իրենց այդ քայլը։

Իրաւ է որ խումբ մը հայ հոս կը կողոպտուի, խումբ մը հայ անդին կը մորթուի, բայց ստիկա խնդրոյ և վիճաբանութեան առարկայ չէ կարող լինել սկզբունքային հարցի տեսակէտից։

Փոքրամասնութիւնը պէտք է զոհուի մեծամասնութեան։

Ա՛խ տիեզերական սկզբունքը, որ կը պարտաւորէ մեզ տասը հայու համար խնդիր չհանել և այդու պատճառ չը լլալ մեր հազարաւոր հայրենակիցներու հացին։

(«Կավոչ»)

Խմբագիր՝ Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
Հրատարակիչներ՝ Ա. ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Ց. ՏԷՐ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Զգուշացէք կեղծիքներից!
ՊՐՕՖԻԶՕՐ
Գ. Փ. Юргенсъ-ի
Բօրեօ-Տիմօղեան Սապօն
Քրտինքի, այրուածքի, պէզերի, ուզբիների, պզուկների և դեղին խալերի դէմ։
ՏՈՒԱԼԷՏԱՑԻՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՍԱՊՈՆ ԲԱՐՁՐ ՏԵՍԱԿԻ։
Վաճառվում է ամենուրեք։
1 կտորը 50 կօպէկ, 1/2 կտորը 30 կօպէկ։
(4.) (M. 50331) 24—2

Գրասենեակ՝ Մոսկվա, Գ. Ф. Юргенсъ.

Ռակէ մէջայլ Լօնդրա 1893 թ.

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
ԲԺՇԿԱՊԵՏ Բ. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆԻ
Հիմնված 1880 թ.
(Կուկիա, Վօրոնցօվի արձանի հանդէպ)
Սմենե որ, բացի կիրակի օրերից
ԱԹԱՌՕՏՆԵՐԸ
«606»-ի եւ «914»-ի ներարկում բժշկական խորհրդակցութեամբ՝ 11—12 ժ.
Բ. Ա. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժութեան վեներական (սիֆիլիս) հ.։
Բ. Դ. ԱՂԱՍԱՐԵԱՆ—1—2 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ.։
Կ. Մ. ՁԻԿՕՎԱՆԻ—9½—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային։
Զ. Ի. ԲԱԲԱՆԱՍԵԱՆ—10—11 ժ. մանկաբարձութեան կանանց և երեխայոց հ.։
Ն. Տ. ՄՈՒԼԻՆ—10—12 ժ. ականջի, կոկորդի և քթի հիւ.։
Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—11—12 ժ. մորթու, վեներական վիրաբուժութեան և մլղասեռ. հ.։
Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ—12—1 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ. և ծոցկահատ.։
ԿԻՆ-ԲԺԻՇԿ ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ—12—1 ժ. մանկաբարձութիւն և կանանց հիւ.։
ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ՝
Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—6—7 ժ.։
ԿԻՆ ԲԺԻՇԿ Մ. Լ. ՌՆՆԻԳԵՐ-ԱՐԵՁԵԱՆ—6—7 ժ. մանկաբարձութիւն, կանանց և երեխայոց հիւ.։
Վճարը 50 կ.։ Հրաւէրները ձրի։ Համախորհրդի (կօնսիլիումի) և օպերացիայի համար առանձին։
Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝
Բժշկապետ Բ. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ
1. 0—17

ԲԺԻՇԿ
Ա. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ
Մասնագէտ սիֆիլիս, միզաուղական, վենէրական և կաշուի հիւանդութիւնների։ Էլեքտրաբուժարան։
Ընդունե. 12½—2 ժ. ցերեկվայ։
լուծիչը (5—7 ժ. երեկոյեան։
ամեն օր (Կանանց համար՝ 2—3 ժ. ցեր.
Սօլոլակ, Բէլուտսովսկայա, № 33 (անկիւն Պասկէվիչի փողոցի)։ Տէլէֆօն № 1175.
(Հ. կ.) 377. 100—68

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԵՆՏՐՕՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՈՒՄ
վաճառվում են.
ՇՆԻՑԼԷՐ ԱՐԹ. «Երկերի ժողովածուն», առաջին հատոր 1 ր. —
ՍԱՐՈՒԽԱՆ. «Հայկական խնդիրն ու ազգ. սահմանադրութիւնը» 2 ր. 50 կ.
ՏՕԼՍՏՕԵ. «Իսկանն Ահեղի մահը», ողբերգ. 5 արար. — 30 կ.
ՁԵՒՕՎ. «Պատմուածքներ» — 15 կ.
ՍԷՔՐԻ. «Նոր վարժուհին», կօմ. 1 գործ. — 5 կ.
» «Ես իշխան եմ», կօմ. 1 գ. — 5 կ.
ՓԱՆՈՍԵԱՆ Ց. «Կարմիր գլխարկ», մանկական ներկ. 4 գործ. — 15 կ.
ՄԿՐՏՈՒՄԵԱՆ. «Զրկվածները», պատմուածքներ — 30 կ.
ԹԷՈԴԻԿ. «Ամենուն տարեցոյցը», պատկերազարդ, 1913 թ. 1 ր. 20 կ.
ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ. «Լբեալ ընտանիքը կամ թշուառութեան մարմնացումը», դր. 6 արար. 1 պատ. — 40 կ.
ՇԱՆԹ. «Լեռան աղջիկը» — 15 կ.
» «Երգերը» — 15 կ.
Միմնոյն գրատանը վաճառվում են հրապարակում գտնված նոր դասագրքեր հայերէն և օտար լեզուներով։ Պատուէրները կատարվում են արագ։
Դիմել՝ Тифлисъ. Центральная Книжная Торговля. С. П. Теръ-Исраеліанцъ.

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
ՍԱՀԱԿ ՔԱՀ. ՏԷՐ-ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ
հետեւեալ աշխատութիւնները.
1) Կրօնի դասագիրք Ա. մաս (հայոց ուսերէն բառգրքով) . . . — 20 կ.
2) Его Преосвященство Епископъ К. Теръ-Мкртчьянцъ . . . . — 10 к.
3) Его Святѣйшество Католикосъ и Патріархъ Всѣхъ Армянъ Геворкъ — 5 к.
4) Великіе праздники арм. народа — 5 к.
5) Армяно-Григор. календарь на 1909, 1910, 1911, 1912 и 1913 г. г. по 20 к.
Հասցէն՝ Ставрополь губ. Свящ. С. Теръ-Ованнесьянцъ.

ПОРТНОЙ
Леонъ Джебеянцъ
Принимаетъ заказы на ул. Паскевича № 3.
Имѣя дипломъ Высшихъ Академическихъ Курсовъ кройки, обучаю желающихъ портныхъ или подмастерьевъ полный курсъ кройки мужскаго платья по новой координатной системѣ за умѣренную плату.
(4.) 72. 2—2

Զափահասների համար
ԼՈՑՍ ԵՆ ՏԵՍԵԼ
Բժշկ. Փէլոշէր Ա. Գ. ԵՍԱՅԵԱՆԻ
1) «Դաղտնի հիւանդութիւնների բժշկարան» (կանանց և տղամարդկանց վենէրական և այլ ցաւեր), բազմաթիւ բէյեվպտներով, խորհուրդներով և նկարներով։ Անհրաժեշտ բժշկարան է ամեն մի չափահաս մարդու համար, նամանաւանդ այնտեղ, որտեղ չը կան մասնագէտ բժիշկներ։ Լեզուն շատ պարզ ու ամենքին հասկանալի։ Գինն է 50 կ.։
2) «Տրիպէր (սուսունակ) եւ նրա բժշկութիւնը» բէյեվպտներով, բազմաթիւ խորհուրդներով ու նկարներով։ Գինն է 20 կօպ.։
3) «Կենիկարմատի շաղարը կամ մօգնի իւրկէն», խիստ ծիծաղաշարժ վոդեվիլ մի միայն չափահասների համար։ Գինը 20 կ.։
4) «Սօճայի նօանդրէքը» յայտնի վոդեվիլը, շատ ծիծաղաշարժ. 2-րդ հրատարակութիւն։ Գինը 15 կ
5) «Հայ կօրիձները», պատմուածք հայ-թուրքական կռիւներից. հայ քաջերի կռիւը։ Գինը 7 կ.։
6) «Միւնեայն դագաղում», պատմուածք հայ-թուրքական կռիւներից. դիպվածների նկարներով։ Գինը 7 կ.։
7) «Մօտակն զօրք եւ միլիցիա» Պիմէնովից թարգմանած։ Գինը 5 կ.։
Ուղարկվում են բոլոր գրքերը միասին (հատ-հատ ուզողները դիմեն «Գուտտենբերգ» գրախանութին)։ Պատուիրողները պէտք է առաջուց ղրկեն գրքերի գինը մարկներով։ Հասցէն՝ Тифлисъ, Семеновская ул. № 9. Медицинскому фельдшеру А. Г. Есаянцу.
(օ. մ.) 44. 100—9

Առաջարկում եմ
խմբագրութիւններին և հրատարակիչներին
ԻՄ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
1) Արասխանեան և իր դարը։
2) Լերմօնտովի «Демонъ»-ի հայկական թարգմանութիւնը։
3) «Դաւիթ և Մհեր» ազգային վէպը։
4) Զորրորդ դարի պատմութիւնը մեր ժողովրդական նիւթերի մէջ։
5) «Հովոցի եղօ», մասն Բ., վէպ Բալասանու կեանքից։
Դիմել՝ Շուշի, ուսուցիչ Գրիգոր Տէր-Պողոսեանին։
(օ. մ.) 80. 5—5

ՀԱՅՈՑ ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ի յիշատակ հայ գրերի 1500-ամեակի և հայկական տպագրութեան 400-ամեակի
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ Է
Հայերէն հրատարակութիւնների ցուցահանդէս
որ պէտք է բացվի Թիֆլիսում 1913 թ. հոկտ. 6-ին և տեւելու է մինչև նոյն ամսի 12-ը։
Ուստի խորհուրդ ենք տալիս պ. պ. հեղինակներին, հրատարակիչներին, տպարանատէրերին և ամեն մի հայի՝ ուղարկել Ընկերութեանս հայերէն ամեն տեսակ հրատարակութիւններ, հայկական վիմատիպ պատկերներ և քարտէզներ։
Այն հրատարակութիւնները, որ կը նուիրվեն Ընկերութեանս և կամ դրամով ձեռք կը բերվեն, ցուցահանդէսից յետոյ պիտի պահվեն Ազգագրական Ընկ. մատենադարանում, որ այդպիսով դառնալու է մի մնայուն յուշարձան հայ գրերի և տպագրութեան, իսկ սուկ ցուցադրվելու նպատակով ստացվածները կը վերադարձվեն տէրերին։
Ամեն ինչ պէտք է ուղարկել այս հասցէով. Армянскому Этнографическому Обществу. Тифлисъ.
Խորհրդի նախագահ՝ Ա. Մելիք-Ազարեան
Անդամ-քարտուղար՝ Ց. Լալայեան
(Կ.) 65. 10—2

„ԳՈՒՏՏԵՆԲԵՐԳ“ գրաճառանոցում վաճառվում են
«Ռոբինզոն Կրուզոյ», ճանապարհորդութիւնը և զարմանալի արկածները, գեղեցիկ հրատար. պատկերազարդ, թարգմ. Ս. Թառայեանի . 1 ր. 25 կ.
«Շիլլէր», բանաստեղծ-իդէալիստ, » » 3 ր. —
«Ազգապատում» պրակ 5-դ, Օրմանեանի (Կայ և պր. 1, 2, 3 և 4) — 50 կ.
«Պատմութիւն ֆրանս. յեղափոխութեան», ֆրանս. թարգմ. Լ. Լարենց, գիրքը 3 հատորից է, պատկերազարդ . . . . . 3 ր. —
«Հայ աշուղներ», ժողովրդական հայ երգիչներ և տաղասացք. . . 1 ր. —
«Լծի տակ», բոլգարական յեղափոխութեան կեանքից . . . 1 ր. 25 կ.
«Աստուծոյ տունը», Էջմիածնի պատկերով, Գուուլեանի . . . — 35 կ.
«Աշխարհաբար Եղիշէի Վարդանանց պատմութիւն», արևմտեան բարբառով — 70 կ.
«Բանաստեղծութիւններ» Ց. Ցակոբեանի . . . . . — 50 կ.
«Ի՞նչ է կրօնը և ինչ բարոյականութիւնը», Մ. Խոստիկեանի էժանագին հրատ. — 15 կ.
«Սրբազան պատմութիւն Իսրայէլի», Մ. Խոստիկեանի . . . . — 50 կ.
«Շահ-Իսմայէլի և Գիւլլիզար-Խանումի հէքիաթը», պատկերներով . . — 30 կ.
«Դահար-Մերզի և Զոհրա Խանումի հէքիաթը», երգերով . . . — 30 կ.
«Հասան-Փաշայի և Քեռօղլու հէքիաթը», Խայաթի . . . . . — 25 կ.
«Շիրինի և Ֆարհատի հէքիաթը», երգերով . . . . . — 30 կ.
«Լէյլու Մաճնունի հէքիաթը», երգերով . . . . . — 30 կ.
Դիմել՝ Тифлисъ Книжный магазинъ Гуттенбергъ. 108. 1—1

Գ. ԳՕՐՆԻԳ
Գրօսլիճների պր. 11, գինարուպարանական մագազին մօտ։
Գ. ГОРНИГЪ
ОПТИКЪ-СПЕЦІАЛИСТЪ
сущ. съ 1873 г.
СПЕЦ. ОКУЛИСТ. ОПТИКА. ЕДИНСТ. НА КАВКАЗѢ ШЛИФОВАЛЬНЯ ОПТИЧЕСКИХЪ СТЕКОЛЪ
БИНОКЛИ ДЛЯ ТЕАТРА, ПОЛЯ И МОРЯ ВСѢХЪ ЛУЧШИХЪ СИСТЕМЪ И ФАБРИКЪ.
Головинск. пр. 11 около Военно-ист. музея.
ԳԵՂԱՑԻԿ—ԼՕՐՆԵՑ
Գրասենեակի հասցէ՝ Թիֆլիս, Գոլովինսկի պր. 11։
(Հ. կ.) 38. 10—7

ԵԹԷ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԷՔ
ՄՕՍԿՎԱՑՈՒՄ
գնել առաջին ձեռքից ամեն տեսակ ապրանքներ՝ դիմեցէք մեր գրասենեակին։
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ ՆՈՅՆՊԷՍ
յանձն է առնում ծախել Մոսկվայում բոլոր տեսակի ապրանքներ։ ուստի խնդրում ենք կարիք զգացողներին՝ ուղարկել ապրանքի նմուշները և պայմանները։
ՄԵՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ ՁՐԻ
տալիս է ամեն տեսակ տեղեկութիւններ Մոսկվայից։
ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ ԵՆ
ռուսերէն, հայերէն և պարսկերէն լեզուներով։
Հասցէն՝ Москва, почт. ящикъ № 472. (օ.մ.) 101. 3—2

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ Лорисъ-Меликовская улица, домъ казенный